

ב"ה

פרשת עקב

וקשרתם אותם

עקב יא, יח.

למה רומזים רצועות התפילין

ענינה של מצות תפילין הוא - לשעבד הלב והמוח להקב"ה¹, ועל פי הפסק דין בהלכות תפילין² - אין זה רק כוונת המצוה (שאינה חלק מהמצוה), אלא כוונה שהיא חלק ממצות תפילין (כפי שמצינו בעוד כמה מצוות, כמו ציצית, וכן סוכה שבה נאמר³ "למען ידעו דורותיכם").

ובפרטיות יותר: בתפילין יש גם רצועות, ומבואר בזה⁴, שרצועות תפילין של ראש רומזים על ההמשכה מהשכל שבראש לכל הגוף, ועד שהמשכה זו היא עד למטה מן הטבור (כפי שנאמר בנוגע לשיעור הרצועות דתפילין של ראש⁵) - לשלול דעת המין "מפלגך לעילאי כו" מפלגך לתתאי כו"⁶, שלדעתו יש אצל כל אדם, כולל גם איש ישראל, שני ענינים נפרדים: "מפלגך לעילאי", היינו, שבנוגע לענינים השייכים להקב"ה, לעבודה של מעלה, תפלה, לימוד התורה וקיום המצוות, אזי הוא "למעלה"; אבל ישנם גם הענינים שהם "מפלגך לתתאי", והיינו, שבשעה שצריך להתעסק עם ענינים תחתונים, אכילה ושתייה, פרנסה וכו', אזי נמצא למטה ("לתתאי") יחד עם כל התחתונים. ובענין זה היא פעולת הרצועות דתפילין של ראש - שזהו תכלית העילוי של האדם, שלכן נקרא בשם ראש - שיומשך מהראש עד למטה מן הטבור.

אך עדיין טוען יהודי: הרי הקב"ה ברא גם את היצר הרע, וכמובא בתניא⁷ ש"הגוף נקרא עיר קטנה⁸, וכמו ששני מלכים נלחמים על עיר אחת שכל אחד רוצה לכבשה ולמלוך עליה... כך שתי הנפשות... נלחמות זו עם

¹ ראה שו"ע אדה"ז או"ח סכ"ה ס"א. וש"נ.

² ראה ב"ח לטווא"ח ס"ח (ד"ה ונקראים). סתרכ"ה. וראה גם תו"מ חנ"ה ע' 211.

³ אמור כג, מג.

⁴ ראה תו"מ סה"מ אלול ע' רסב. וש"נ.

⁵ ראה הערה 68 שם. וש"נ.

⁶ סנהדרין לט, א.

⁷ פ"ט.

זו על הגוף וכל אבריו וכו", והיינו, שישנו גם ה"מלך זקן וכסיל"⁹ שעושה "מצור" וכו', או כמובא בתניא¹⁰ בפירוש מאמר רבותינו ז"ל¹¹ "זה וזה שופטן" שהיצר הרע הוא (רק) "כמו שופט ודיין האומר דעתו במשפט וכו'".

ועל זה באה פעולת הרצועה דתפילין של יד: ברצועה זו קושרים יד שמאל, שמורה על הענינים שצריכים לדחות - "שמאל דוקה"¹² - לפי שאינם שייכים ליהודי; או כמבואר בזהר¹³ שרצועה זו היא כמו חבל שבו קושרים את היצר הרע.

והיינו, שאף על פי שעדיין אינו אוחז בדרגת צדיק שאין לו יצר הרע, כמו עבודת דוד ש"הרגו בתענית"¹⁴, אלא עדיין יש לו יצר הרע, אף על פי כן, בכל יום ויום יכול לעבוד עבודתו בשלימות ובאמיתיות שלו, על ידי זה שקושר את היצר הרע, שלא זו בלבד שלא יוכל להביע דעתו, אלא אדרבה: על יד שמאל הוא מניח תפילין, שיש בהם הפירוש מלשון "נפתולי . . . נפתלתי"¹⁵, כפירוש רש"י שזהו ענין של חיבור, והיינו, שמחבר גם את היצר הרע לאלקות, וכלשון הספרי על הפסוק¹⁶ "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך", "בשני יצריך", היינו, שעובד את הקב"ה עם היצר הרע כשם שעובדו עם היצר טוב.

קטע משיחת פורים, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשל"א חוברת א. ע'5.

⁸ נדרים לב, ב.

⁹ קהלת ד, י'

¹⁰ פי"ג.

¹¹ ברכות סא, ב.

¹² סוטה מז, א. וש"נ.

¹³ ח"ג רלח, א (ברע"מ). רפב, ב ואילך. תקו"ז בהקדמה (ג, א. ט, א. יב, א).

¹⁴ תניא פ"א.

¹⁵ ויצא ל, ח. וראה תו"א מקץ לה, ב. ובכ"מ.

¹⁶ ואתחנן ו, ה.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגותו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה